MASARYKOVA UNIVERZITA

VIKBA32 Informační vzdělávání

Modely informační gramotnosti
Rozdíl mezi mediální a informační gramotností

Mgr. Jan Zikuška

1.3. 2013

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Modely informační gramotnosti

- Model = zobecněný obsah IG
- Opakující se obsahy i metody, ale s jinými slovy
- Pomůcka pro systematickou rozvahu, co včlenit do obsahu výuky
- Modely, standardy = normativní, abstraktní pomůcky pro srovnání

IG dle IVIG AKVŠ ČR

informační gramotnost = funkční gramotnost + ICT gramotnost

Funkční gramotnost			
Literární gramotnost	Dokumentová gramotnost	Numerická gramotnost	Jazyková gramotnost
Počítačová gramotnost			

+

Etický přístup a právní podvědomí

The Seven Pillars of Information Literacy (SCONUL)

IDENTIFY

Able to identify a personal need for information

The Seven Pillars of Information Literacy (SCONUL)

SCOPE - Can assess current knowledge and identify gaps

The Seven Pillars of Information Literacy (SCONUL)

PLAN

Can construct strategies for locating information and data

The Seven Pillars of Information Literacy (SCONUL)

GATHER

Can locate and access the information and data they need

The Seven Pillars of Information Literacy (SCONUL)

EVALUATE

Can review the research process and compare and evaluate information and data

The Seven Pillars of Information Literacy (SCONUL)

MANAGE

Can organise information professionally and ethically

The Seven Pillars of Information Literacy (SCONUL)

PRESENT

Can apply the knowledge gained: presenting the results of their research, synthesising new and old information and data to create new knowledge.

BIG6

1. Task Definition
1.1 Define the information problem
1.2 Identify information needed

2. Information Seeking Strategies
2.1 Determine all possible sources
2.2 Select the best sources

3. Location and Access
3.1 Locate sources (intellectually and physically)
3.2 Find information within sources

4. Use of Information
4.1 Engage (e.g., read, hear, view, touch)
4.2 Extract relevant information

5. Synthesis
5.1 Organize from multiple sources
5.2 Present the information

6. Evaluation
6.1 Judge the product (effectiveness)
6.2 Judge the process (efficiency)

Model informační gramotnosti dle KISK

Michal Černý, Dáša Chytková, Pavlína Mazáčová, Gábina Šimková, Honza Zikuška

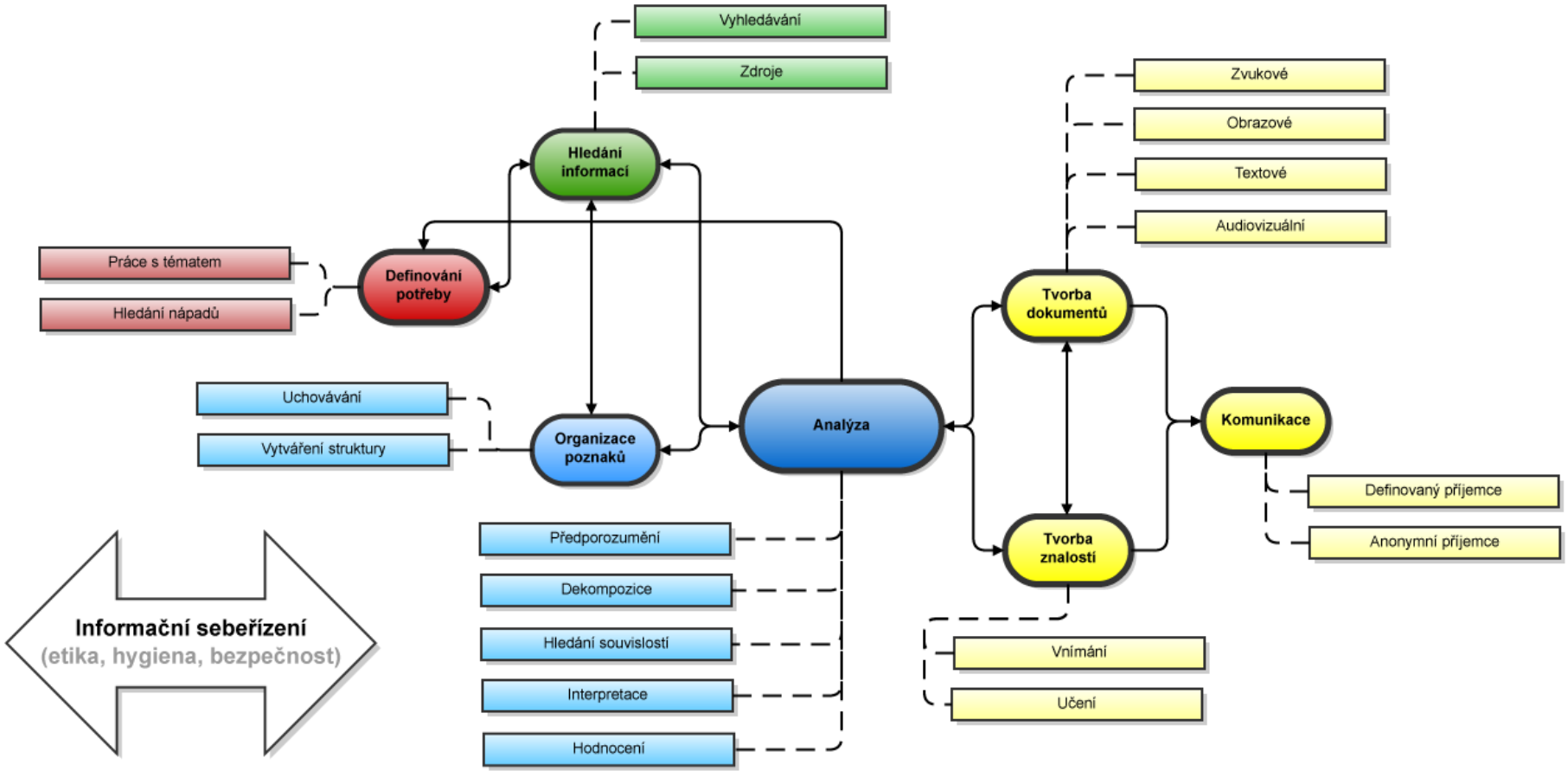

PRAKTICKÝ ÚKOL

Přiřadit témata KPI11 2007 správné kategorii modelu KISK.

1. Definování problému a práce s tématem
2. Informační prameny
3. Informační instituce
4. Rešeršní strategie aneb Jak vyhledávat
5. Elektronické informační zdroje II: Odborné databáze na MU
6. Elektronické informační zdroje III: Volně dostupné odborné zdroje
7. Vyhledávání na internetu
8. Efektivní služby internetu
9. Hodnocení informací a informační etika
10. Jak správně citovat
11. Jak napsat odborný text

PRAKTICKÝ ÚKOL

Přiřadit témata KPI11 2013 správné kategorii modelu KISK

1. Definování problému
2. Kde a jak hledat informace
3. Elektronické informační zdroje
4. Internet jako zdroj informací
5. Organizace poznatků a uchování informací
6. Hodnocení informací a zdrojů
7. Interpretace textu
8. Tvorba textu
9. Zpracování textu
10. Netextové dokumenty
11. Tvorba znalostí, verbální a neverbální projev
12. Publikování

Gramotnosti

- Počítačová gramotnost
- Finanční gramotnost
- Mediální gramotnost
- Čtenářská gramotnost
- Funkční gramotnost

Informační gramotnost

gramotnosti pro 21. stol. - IG jako zaštiťující termín

PRAKTICKÝ ÚKOL

Informační X Mediální X Počítačová

Vennovy diagramy – 3 typy gramotností

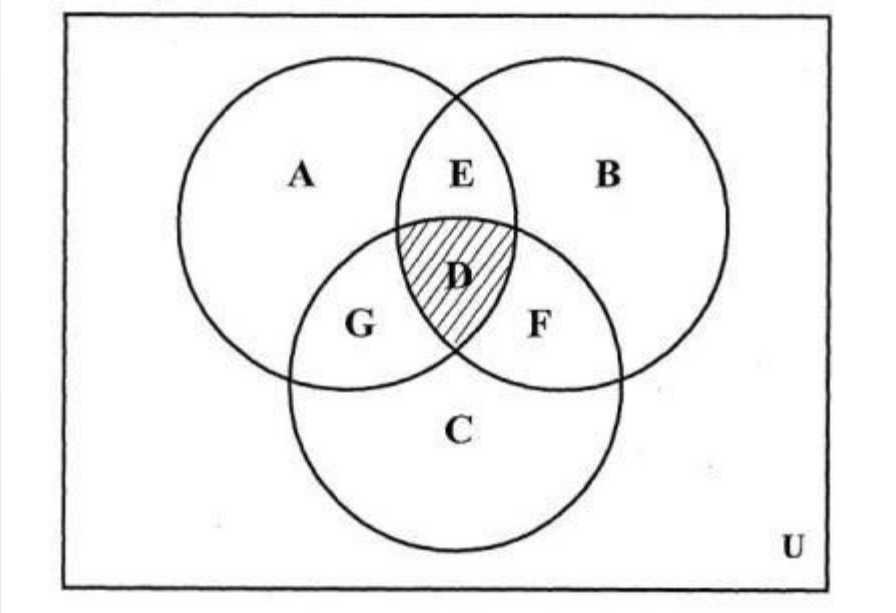

Standardy informační gramotnosti

- Používají se pro **definování cílů**, tvorbu sylabu a **plánování výuky**, měření kvality, hodnocení
- Slouží jako **vodítko** pro všechny aktéry v IG (akademici fakulty, knihovníci, další participující strany)
- Pro **různé úrovně**, specifické prostředí
- Obsahují měřitelné indikátory

Standard informační gramotnosti vysokoškolského studenta

Týkají se pouze jeho studia a odborné práce v oboru. V tomto smyslu informačně gramotný vysokoškolský student:

- je schopen **porozumět odborným textům** svého studijního oboru, **abstrahovat** z nich podstatné myšlenky a zároveň sám **psát odborné texty** s využitím poznatků z informačních zdrojů, které **cituje** s ohledem na autorský zákon a podle zásad tvorby bibliografických citací,
- **zná a sleduje klíčové informační zdroje** svého studijního oboru, na základě pokročilých způsobů vyhledávání a s ohledem na právní i morální aspekty této činnosti z nich umí **získat relevantní informace** a takto vyhledané informace různého typu a formátu organizuje a uchovává pro další využití při své odborné práci,

Standard informační gramotnosti vysokoškolského studenta

- **využívá prameny** numerických a technických informací, vyhledává a zpracovává numerická a technická data a používá je při své odborné práci,
- **ovládá mateřský jazyk** a dokáže se v něm **slovně i písemně vyjadřovat**, zná a používá odbornou terminologii svého studijního oboru v mateřském i cizím jazyce, zejména **angličtině**, na úrovni potřebné k práci s odbornými s odbornými informačními zdroji a komunikaci v rámci komunity daného oboru,
- používá běžně dostupné **informační a komunikační technologie** potřebné k vyhledání, získání, zpracování a prezentaci informací (různého typu a formátu), které se týkají jeho studia a odborné práce,
- je si vědom **morálních a právních aspektů** využívání informací a pracuje s informacemi v souladu s autorskou etikou a autorským právem.

© 2004, 2007 Odborná komise IVIG Asociace knihoven vysokých škol ČR

Na příště nastudovat

Information Literacy Competency Standards for Higher Education

© American Library Association, 2000

Dostupné v ISu

Těším se na příště

Hezký víkend

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007-13

UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace předmětu byla podpořena z projektu: Centrum informačního vzdělávání: rozvoj informační gramotnosti na MU. Registrační číslo projektu CZ.1.07/2.2.00/28.0241.